

Годишен анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличие на пестицидни остатъци през 2021 г.

В настоящият материал са представени данни от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличието на пестицидни остатъци за 2020 г.

Общият брой получени нотификации за 2021 г. е **1097**, като за сравнение през 2020 г. те са били **794**. От тези **1097** нотификации, **1087** са в категория „храни“, а **10** са в категория „фуражи“. В **566** нотификации, рискът е определен като „сериозен“, в **495** като „неопределен“, в **19** не е сериозен, а в **17** няма риск. (Фиг. 1).

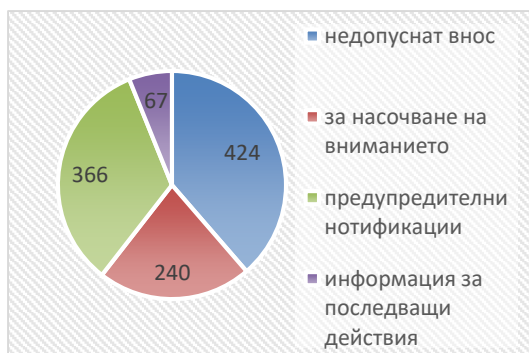

Фиг. 1 Брой нотификации спрямо риска за 2021 г.

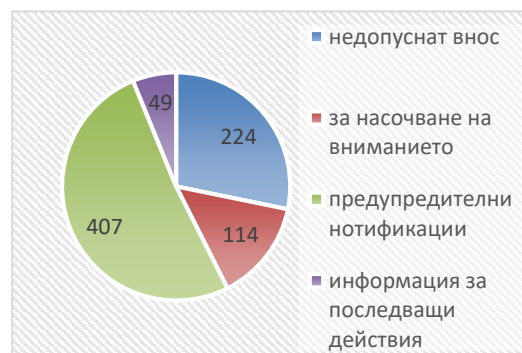

Фиг. 1.1 Брой нотификации спрямо риска за 2020 г.

Най-многобройни са нотификациите за недопуснат внос, общо **424**, за насочване на вниманието **240**, предупредителните нотификации са **366**, а информацията за последващи действия са **67**. (Фиг. 2)

Фиг. 2 Брой нотификации за 2021 според типа

Фиг. 2.1 Брой нотификации за 2020 според типа

За разлика от 2020 г., където броят на нотификациите за пестицидни остатъци в различните видове продукти е най-висок в категорията „ядки, продукти съдържащи ядки и семена“, където най-нотифицираният продукт е сусам, голяма част от който е с произход Индия, през 2021 г. най-висок е броят на нотификациите в категория „плодове и зеленчуци“.

Нотификациите, подадени от България са общо 250, всички касаещи продукти с произход Турция. От тях 148 са за пипер, 138 от които са били за унищожаване на пратките и 10 нотификации за реекспедиране. 60 от нотификациите са за мандарини. От тях 48 са за реекспедиране, а 12 са за унищожаване. Подадени са 3 нотификации за нар, като 2 от тях са били за унищожаване, а 1 е за реекспедиране. Регистрирани са 18 нотификации за потокали, като 12 от тях са за унищожаване, а 6 са за реекспедиране.

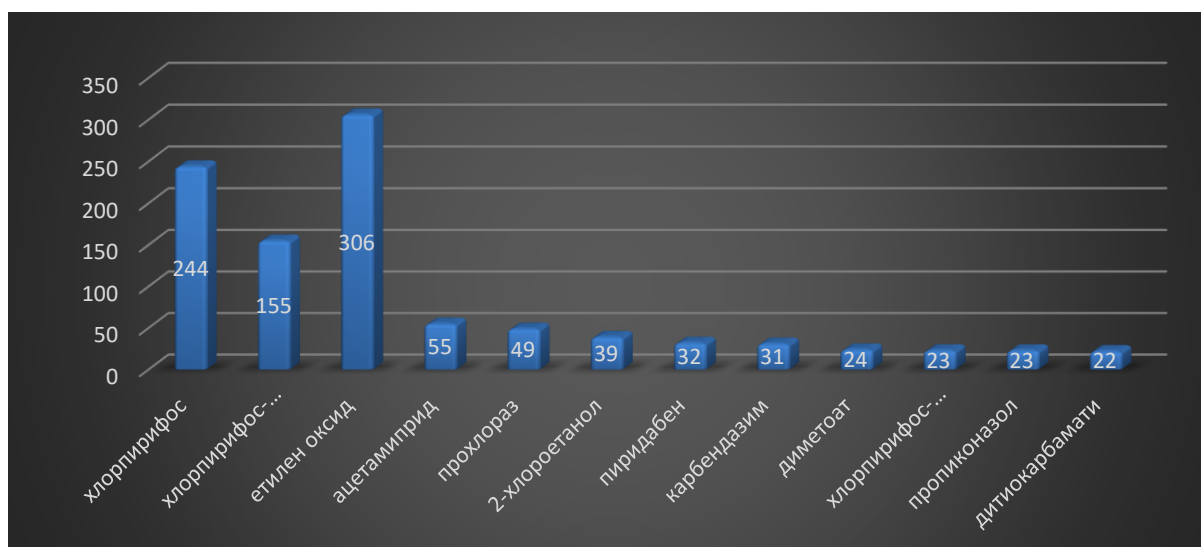
Подадени са 20 нотификации за лимони, като 10 от тях са предназначени за унищожаване, а 10 са за реекспедиране. Регистрирани са и 2 нотификации за грейпфрут, като и двете са за изтегляне от пазара.

През разглеждания период България е била нотифицирана 1 път за изтеглен от пазара био тахан от България, вероятно съдържащ неразрешеното активно вещество етилен оксид.

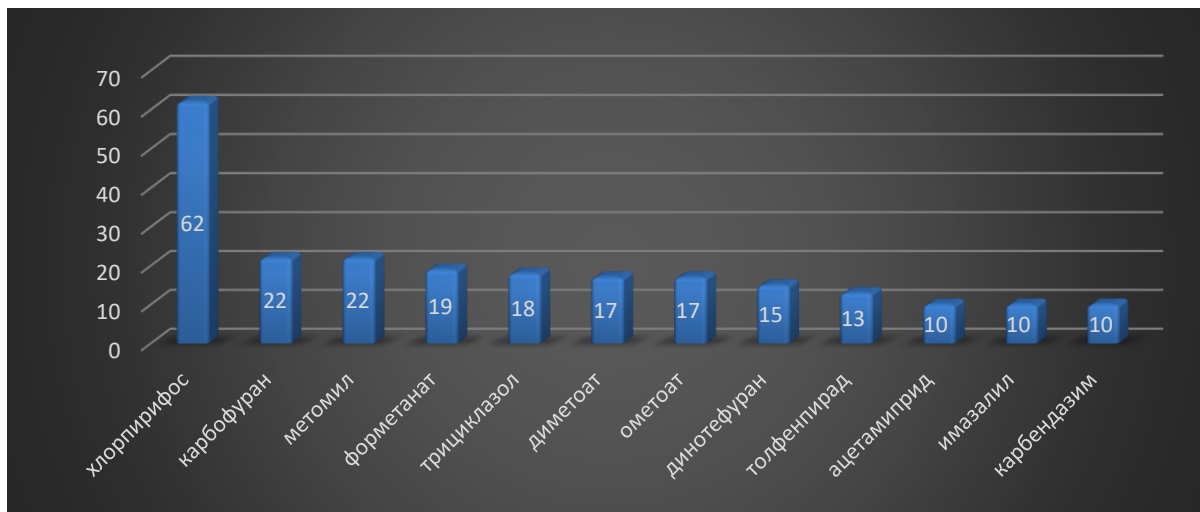
През годината са постъпили общо **1097 нотификации** (част от нотификациите съдържат случаи с повече от 1 пестицид в продуктите) от **151** различни активни вещества. Регистрирани са **42** случая с неразрешени за употреба активни вещества (а. в.), на територията на Европейския съюз.

При активните вещества най-много нотификации има за **неразрешеното а. в. етилен оксид – 306**, следван от **хлорпирифос – 244** и **хлорпирифос-метил – 155**; **ацетамиприд – 55**; **неразрешеното а. в. прохлораз – 49**; **неразрешеното а. в. 2-хлоретанол – 39**; **пиридабен – 32**; **неразрешеното а. в. карбендазим – 31**; **неразрешеното а. в. диметоат – 24**; **неразрешените а. в. хлорпирифос-етил и пропиконазол по 23**; **неразрешеното а. в. дитиокарбамати – 22**; **бупрофезин – 20**; **лямбда-цихалотрин и неразрешеното а. в. трициклазол по 18**; **неразрешеното а. в. ометоат – 17**; **неразрешеното а. в. фенвалерат – 16**; **циперметрин – 15**; **имазалил – 14**; **тиаметоксам и тиофанат-метил по 12**; **пириметанил – 11**; **тебуфенпирад, металаксил и форметанат по 10**; **флоникамид, оксамил и неразрешеното а. в. ипродион по 9**;

фостиазат, пенконазол, тебуконазол, триадименол и **неразрешеното а. в. антраквинон** по 8; диметоморф, азоксистробин и **неразрешеното а. в. флузилазол** по 7; боскалид, флуопирам и **неразрешените а. в. карбофуран, профенофос, цифлутрин, хлороталонил и фипронил** по 6; метрофенон, етефон, имидаклоприд и **неразрешените а. в. толфенпирад, никотин, метомил, монокротофос** и **тетраметрин** по 5; дифенконазол, луфенурон, пропаргит и **неразрешените а. в. триазофос и фенбутатин оксид** по 4; етоксазол, динотефуран, пиримифос-метил, клотианидин, форметанат хипохлорит, спиротетрамат, бифенил, линурон, ципродинил, фамоксадон, фенпироксимат, индоксакарб и **неразрешените а. в. динотефуран, хексаконазол, хлорфенапир и матрин** по 3; бифетрин, флуазифоп-п, цимоксанил, цифлуфенамид, хлормекват, бромпропилат, етион, фенамифос, метоксифенозид, тефлубензурон, ортофенилфенол, есфенвалерат, малатион, триклопир и **неразрешените а. в. метамидофос, перметрин, хептахлор и хлорат** по 2; тау-флувалинат, каптан, пиракlostробин, квинтозон, делтаметрин, ципродинил, флуксапироксад, аметоктрадин, акринатрин, халоксифоп, витамин D3, кобалт, сулфат, винклозолин, пропиконазол, амитраз, карбарил, E 324-етоксиквин, E312-додецил галат, хлорпрофам, клофентезин, тетраконазол, 4CPA, етопрофос, оксиматрин, фентоат, диелдрин, хлорфлуазирон, фенобукарб, дихлорвос, процимидон, каптан, флутриазол, аметоктрадин, зоксамид, фенхексамид, 2 фенилфенол, прометрин, фенбуконазол, йодофенфос, паклбутразол, трифлуксистробин, пропамокарб, диафентидрон, перхлорат, ендосулфан, фенхексамид, афлатоксин, квиналафос, фолпет, фенпропатрин, триметил-сулфониум, хексахлоробензен, халоксифоп и **неразрешените а. в. бромид, изопрокарб, карбоксин, ацефат, диклоран и метиокарб** по 1. (Фиг.3).

Фиг. 3 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2021 г.

Фиг. 3.1 Най-често срещаните активни вещества замърсяващи продуктите през 2020 г.

Страната с най-много нотификации за 2021 г. е Турция с общо **369** броя, следвана от Индия с общо **195** броя.

За периода най-много нотификации от Турция са постъпили за месеците: **януари – 62, май – 45, март, юни и ноември по 20.**

Брой нотификации по категории:

В категория **„плодове и зеленчуци“** – общо **624** нотификации;

В категория **„какао, какаови продукти, кафе и чай“** са постъпили общо – **22** нотификации;

В категория **„билки и подправки“** са постъпили общо **92** нотификации;

В категория **„зърнени храни и печива“** са постъпили общо **76** нотификации;

В категория **„супи, бульони, сосове и подправки“** са постъпили **10** нотификации;

В категория **„ядки, продукти съдържащи ядки и семена“** са постъпили **115** нотификации;

За категория **„лед и десерти“** са постъпили 3 нотификации;

За категория **„мляко и млечни продукти“** са постъпили 2 нотификации;

За категория **„яйца и яйчни продукти“** е постъпила 1 нотификация;

За категория **„безалкохолни напитки“** е постъпила 1 нотификация;

В категория **„мед и пчелно млечице“** са постъпили 3 нотификации;

В категория **„риба и рибни продукти“** е постъпила 1 нотификация;

В категория **„приготвени ястия и закуски“** са постъпили **14** нотификации;

В категория **„месо и месни продукти (различни от домашни птици)“** е постъпила 1 нотификация;

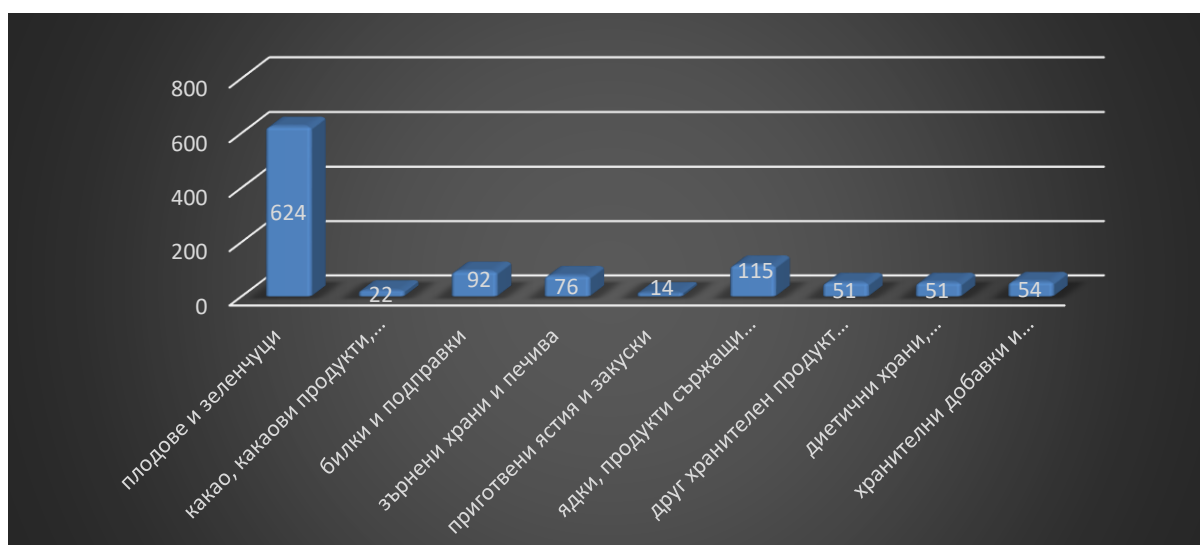
В категория **„хранителни добавки и ароматизанти“** са постъпили 54 нотификации;

В категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили 51 нотификации;

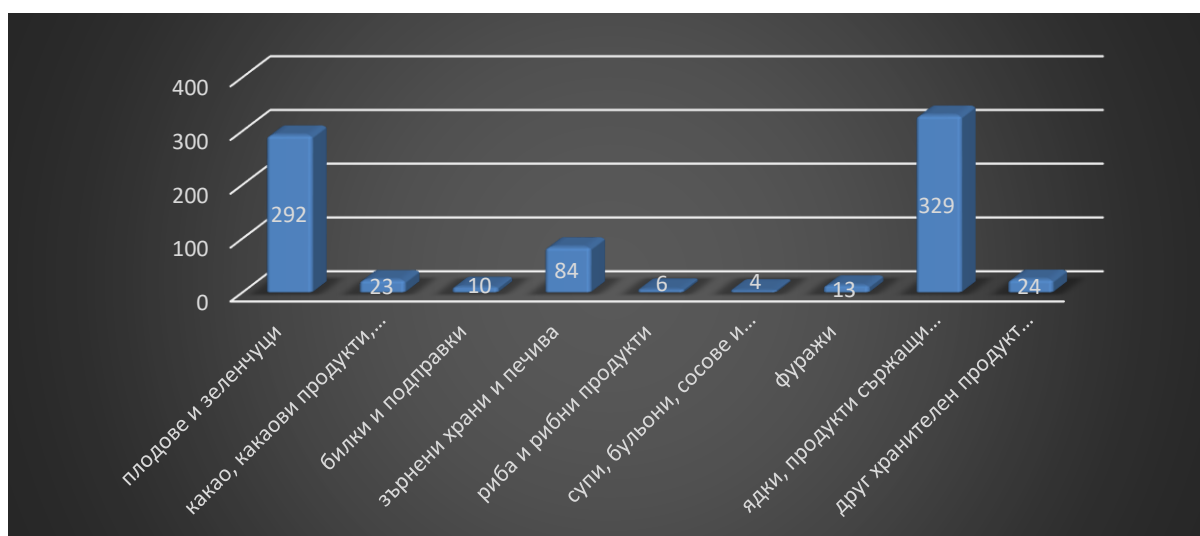
В категория **„друг хранителен продукт / смесен“** са постъпили 51 нотификации;

В категория **„мазнини и масла“** са постъпили 2 нотификации;

В категория **„фуражи“** са постъпили 11 нотификации. (Фиг. 4).

Фиг. 4 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2021 г.

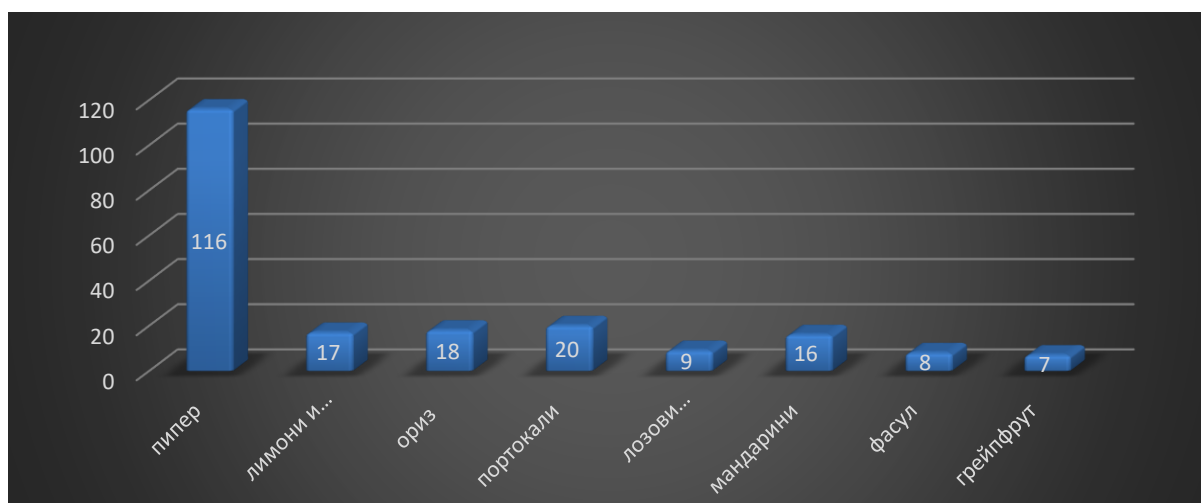
Фиг. 4.1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през 2020 г.

За годината най-многобройни са нотификациите, касаещи замърсяване в категория „плодове и зеленчуци“, следвани от тези за „ядки, продукти съдържащи ядки и семена“, „билки и подправки“, „зърнени храни и печива“, „хранителни добавки и ароматизанти“, „друг хранителен продукт / смесен“, „диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ и „какао, какаови продукти, кафе и чай“.

В категорията „плодове и зеленчуци“, най-често нотифицираните продукти за наличие на пестициди са: различни сортове пипер – общо 176, като **146** се отнасят за пипер с произход Турция; портокали – 79; лимони – 46; мандарини – 74; лозови листа – 23; различни видове фасул – 10 и грейпфрут – 50. (Фиг.5).

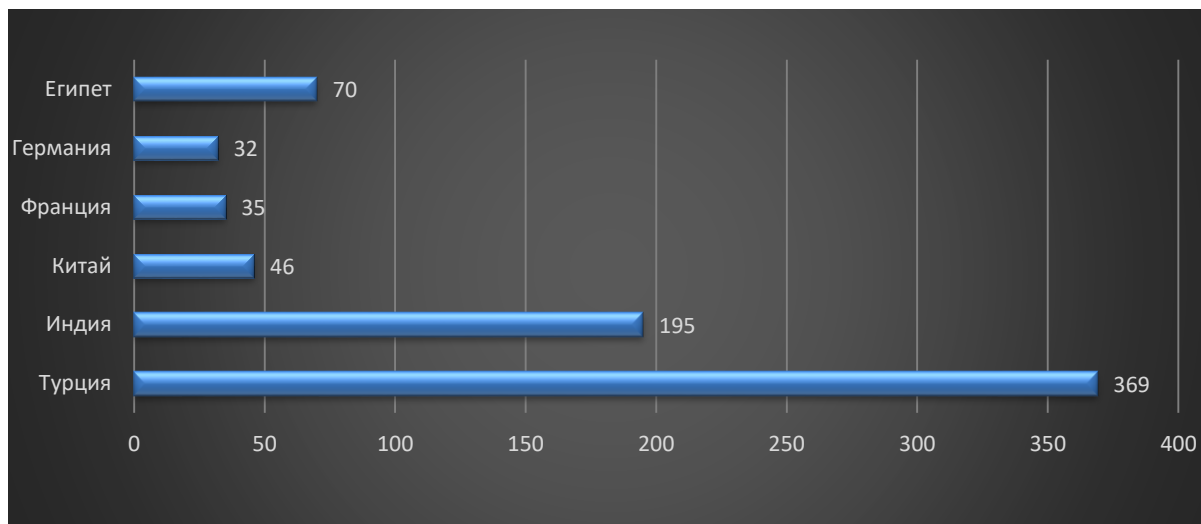

Фиг. 5 Брой случаи на замърсяване в различни продукти през 2021 г.

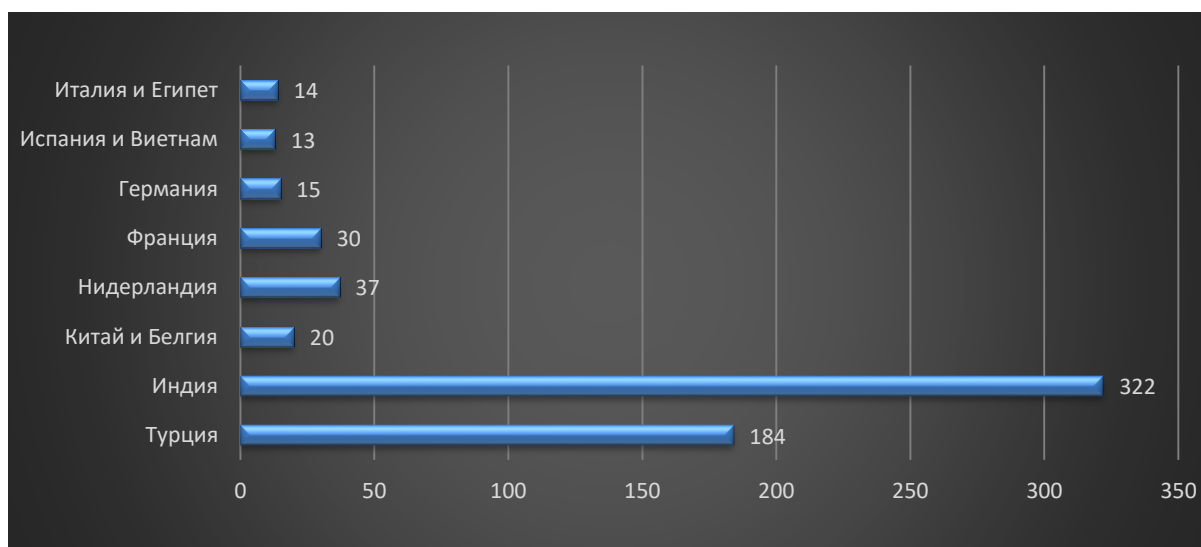

Фиг. 5.1 Брой случаи на замърсяване в различни продукти през 2020 г.

През годината най-много нотификации от системата за бързо известяване са постъпили за продукцията от следните страни: **Турция – 369; Индия – 195; Египет – 70; Китай – 46; Франция – 35** и Германия – 32 (Фиг.6).

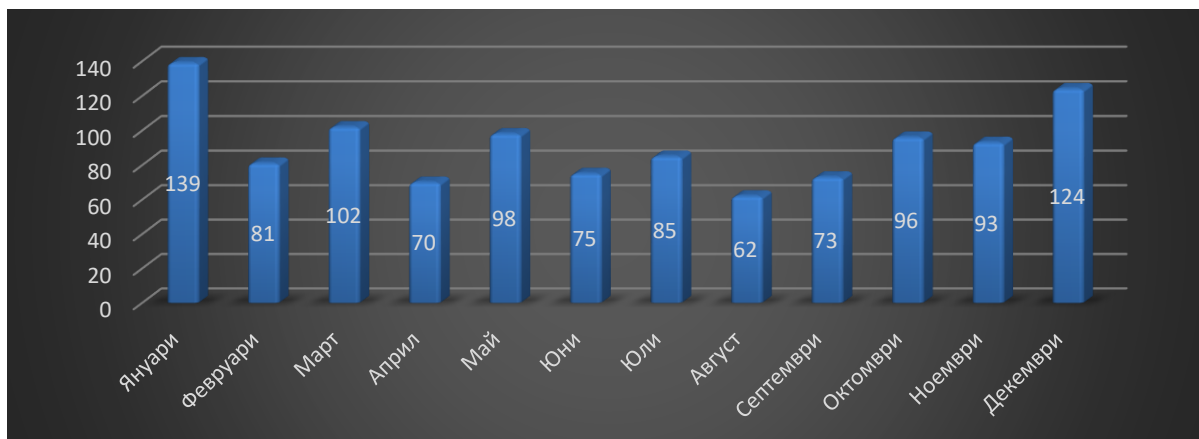

Фиг. 6 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през 2021 г.

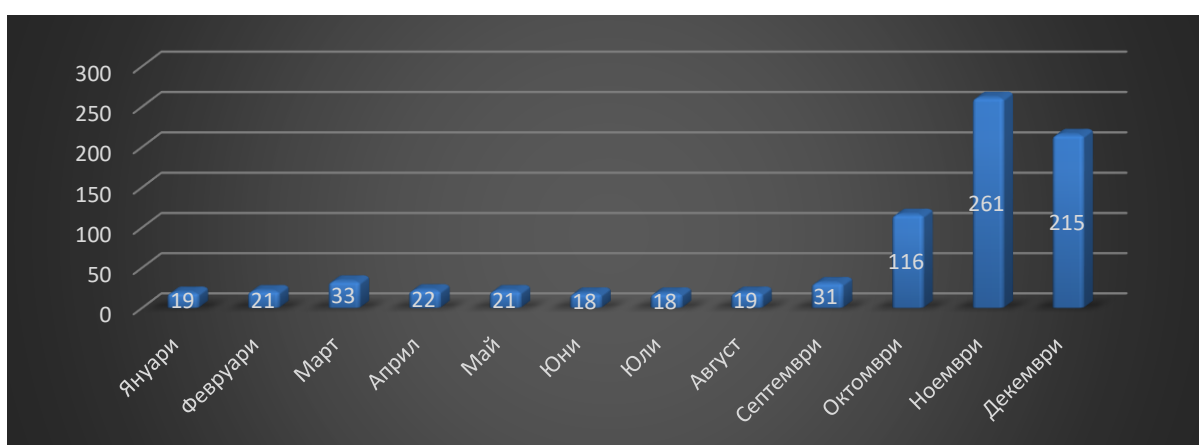

Фиг. 6.1 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през 2020 г.

Най-много нотификации за остатъци от пестициди в продуктите постъпили от системата за бързо известяване са през месеците: **януари – 139, декември – 124, март – 102, май – 98, октомври – 96, ноември – 93.** (Фиг. 7).

Фиг. 7 Брой нотификации по месеци за 2021 г.

Фиг. 7.1 Брой нотификации по месеци за 2020 г.

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Източник:

<https://webgate.ec.europa.eu/rasffwindow/portal/index.cfm?event=SearchForm&cleanSearch=1>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт
 Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ
 21.01.2022 г.